NĂM THỨ MƯỜI HAI — SỐ 2174 — MỖI SỐ 5 XU — 2333 — NGÀY THỨ TƯ 18 JUIN 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres et mandats doivent être adressés au directeur
63-65, Rue du Coton, Hanoi

Rédacteur : P. KRAEMER
Directeur : NGUYỄN-TẤN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-KIM-ĐỈNH

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Des comptes à rebours de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 6 colonnes de large
Une seule insertion . . . . . 0$10 la ligne
Par contrat annuel
Pour conditions s'adr.
Insertions dans la 4e page . . . . . 0$15 la ligne
Annonces judiciaires et légales. . . . 1$00 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants

Cái dở của người mình

V

Vì cái tính cạnh-tranh của người mình cũng có chỗ sai lắm mà thành ra cái tệ đành dật nhau, khuynh-loát nhau, hãm hại nhau vô sở bất chi. Cạnh tranh vẫn là một tính tốt, nhưng phải biết cái mục-đích cạnh-tranh là cốt ở cái gì? Một là cạnh-tranh vì danh; hai là cạnh-tranh vì lợi; mà danh có cái danh-hư, cái danh-thực, lợi có cái lợi nhỏ, cái lợi to; cạnh-tranh vì cái danh thực, cái lợi to thì càng cạnh-tranh bao nhiêu càng gây nên được những công-nghiệp vĩ-đại, càng thu được những quyền-lợi cao rộng bấy nhiêu mà nhân-cách của mình nhờ thế mà càng tôn quí, nước nhà của mình nhờ thế mà càng thịnh vượng, nhân-loại của mình cũng nhờ thế mà càng tiến-hóa thêm; nếu cạnh-tranh vì cái danh hư, cái lợi nhỏ thì càng cạnh-tranh chừng nào càng nuôi nên cái thói xấu cẩu cạnh để hèn, càng bỏ mất cái mối lợi to-tát xa-xôi chừng nấy, mà nhân-cách của mình bị thế mà càng thấp kém, nước nhà của mình bị thế mà càng suy yếu, nhân-loại của mình cũng bị thế mà càng thoái hóa mà. Ta thử xét xưa nay những bậc danh-nhân kiệt-sĩ, kẻ đua tài, người chọi mẹo, day tay mắm miệng, làm nên được những sự-nghiệp phi thường, phúc dân lợi nước, để cái dấu thơm muôn thuở bia đá tượng đồng, chẳng là vì cái danh thực mà cạnh-tranh đấy ư? Lại những bậc phú-hào bên các nước Âu Mỹ mở những nơi công-xưởng hàng mấy vạn người làm công, đặt những hãng buôn hàng mấy trăm triệu tiền vốn, cắm những con đường xe-hỏa hàng mấy ngàn kí-lô-mét, giăng những giây điện thông tin hàng mấy muôn hải-lý, khẩn những cánh đất hoang hàng mấy tỉnh một, nuôi những loài súc-sản hàng mấy triệu con, xi lấy những cái cù-lao mới ở tận giữa bể khơi, đành lấy những cái khoáng-huyệt lớn ở tận ngoài nước khác làm nên cho dân được thịnh, nước được giàu, chẳng là vì cái lợi to mà cạnh-tranh đấy ư?

Nay hỏi đến cái cách cạnh-tranh của người mình thì thế nào? Đi học thì cạnh-tranh nhau lấy cho được bằng nọ bằng kia, ngoài cái đó không còn kể gì tới phẩm hạnh cao thấp, tri-thức rộng hẹp vào đâu cả. Làm quan thì cạnh-tranh nhau cầu cho được tiền nhiều chức lớn, ngoài cái đó không còn kể gì tới đạo-đức tốt xấu, chính-tích giỏi dở vào đâu cả. Ở trong làng thì cạnh-tranh nhau cái chỗ ăn chỗ ngồi, ngồi trên ngồi dưới, ngoài cái đó không hề so sánh hơn thua ai là đáng trang huynh-thứ, ai là vào tuổng một nài nữa. Ra ngoài thì cạnh-tranh nhau cái manh quần tấm áo, kẻ sang người hèn, ngoài cái đó không hề phân biệt nhân phẩm ông hay là thằng, bà hay là con nữa. Làm ruộng thì cạnh-tranh nhau tắc ruộng thước vườn, mẫu bờ tí nước mà đến đồng bãi mông mênh kẻ hàng ngàn hàng muôn mẫu thì có ai nhìn. Buôn bán thì cạnh-tranh nhau luồn-lỏi mua cho được, mánh-khóe bán cho trôi, mà đến đại-tôn giao dịch kể trăm thứ nghìn thứ hàng thì có ai biết. Làm thợ thì cạnh-tranh nhau bán rẻ phá giá, làm điêu dở công mà không hề có được một cái đoàn-thể đồng-nghiệp cho hẳn hoi để khoáng-trương lợi-ích. Ấy sự cạnh-tranh của người mình toàn có một cái mục-đích nhỏ nhoi hèn hạ là cái lợi nhỏ cái danh hư như thế cả; như thế mà cái tính cạnh-tranh cũng lại hăng-hái dữ lợn quá, cũng chẳng khác gì người các nước họ cạnh-tranh về những cái danh-thực, cái lợi to. Cạnh-tranh nhau một chút công-danh nhỏ-mọn mà chịu đỗ hết cái câu từ-đường hương-hỏa hàng ngàn hàng muôn, thậm đến bán cả vợ cả con, giết cả thầy cả bạn cũng không quản; cạnh-tranh nhau một cái ngôi thứ bão-huyền mà chịu bỏ hết cái của nước mất mồ-hôi hàng năm hàng tháng, thậm đến cầm ruộng bán nhà, vay công lĩnh nợ cũng không từ; cạnh-tranh mà đến kiếm được một góc ghế ngồi bàn học cũng phải ra cúi vào luồn, xin được mảnh giấy khai tuổi đi thi cũng phải mất lễ mất nghĩa, đề tấp tểnh sau này chực cái miếng làm ông nọ thầy kia; cạnh-tranh mà đến vào học trường thư-ký cũng có kẻ tốn đến tiền trăm, làm một tên trương-tuần cũng có kẻ sụt gần mất nghiệp để chênh-chện sau này vác cái mặt với bố-cu mẹ-đĩ; cạnh-tranh mà đến con bỏ bố, anh lừa em, nịch chặt cái hầu-bao tư lợi, gái phụ chồng, trai lìa vợ, mon men cái tủ sắt hoạnh tài, để đành lấy cái phần cửa rộng nhà cao, xe lên ngựa xuống; cạnh-tranh mà đến chỉ lương vi cường, thay đen đổi trắng, cướp cơm của ba thằng khố rách không biết thương, mua lừa bán lận, ăn sống nuốt tươi, dở nghiệp của mấy kẻ lòng lành không biết rợn, để đành lấy cái phần dư tiền sẵn bạc, lắm ruộng nhiều nhà; cạnh-tranh mà đến vứt đi tiền trăm bạc chục để ganh khi nhau cái nước bạc hào, cái ngôn chẩu giỏi mà không tiếc gì thất thổ vong gia; cạnh-tranh mà đến lăn lóc ra huyện vào tòa để trả hờn nhau câu ăn tiếng nói, khẩu cau miếng phần mà không tiếc gì khuynh gia bại sản. Kể cái tính cạnh-tranh hăng hái dữ lợn đến thế là cùng: mà cạnh-tranh lấy cái gì? Thử nghĩ bấy nhiêu cái mà người mình lăn-lộn, mỏi mệt, xâu xé nhau, cấu cấu nhau, lẫn nhau từng bước, chọi nhau từng miếng đó có là cái danh, cái lợi đáng cho người-ta cạnh-tranh không? rút lại cũng không ra ngoài một cái mục-đích hèn mọn nhỏ-nhỏi là cái mục-đích hư-danh tiểu-lợi cả.

Không trách rằng người mình cạnh-tranh lợn như thế mà nhân-cách chẳng thấy cao lên được chút nào, nước nhà chẳng thấy khá hơn được chút nào; nói về đường danh thì cái công-nghiệp anh hùng hào-kiệt, cái phong-tiết chí-sĩ cao-nhân cũng thưa thớt như lông phượng sừng lân; năm thuở mươi thì họa-hoằn mới thấy được một vài mống; mà nói về đường lợi thì chưa dám nói đến cuộc kinh-tế chiến-tranh ở trong các nước bên Âu Mỹ đời nay, đối ngay với người Tàu, người Xiêm nghề công thương thì đã dành chưa biết bao giờ thoát khỏi cái thế-lực lung-quat của người Tàu, đến nghề nông cũng mỗi ngày mỗi thua sút người Xiêm nữa. Cái kết-quả cạnh-tranh của người mình như thế đấy, ngán thay!

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 16 Juin 1924

Nước Pháp với Đông-minh

Ngày thứ bảy, ông Herriot sẽ đi Londres. Ngày chủ-nhật và ngày thứ hai sẽ hội-nghị với ông Macdonald. Hoặc trước khi đi, hoặc sau khi đi Londres, ông sẽ đi Bruxelles.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 17 Juin 1924.

Cải chính-sách của tòa nội-các mới

Các quan thượng-thư mấy mai đệ-trình Thứ-dân nghị-viện ba bản dự án luật-lệ áp về việc đại-xá, về việc ưng chuẩn hòa ước Lausane, và về việc bãi bản luật cho phép đặt các đặc-lệnh (décrets-lois).

Ngày hôm nay, sau khi tuyên đọc bức công điệp thường lệ của quan Giám-quốc Doumergue thì tòa nói các tuyên-bố cải chương-trình tại Thứ-dân nghị-viện. Trong chương-trình ấy có nói: Nếu không có gì bảo-chướng, thì không rút quân ở bắt sông Rhur về. Các vấn-đề triệt khử quân bị ở nước Đức vẫn là một vấn-đề quan-trọng. Song việc triệt khử quân bị sẽ nhờ hội Vạn-quốc thi-hành cho. Bộ đại-sứ tại Giáo-hội đô-thành và bản luật về các giáo-nội sẽ bãi đi. Các quan c ức sẽ được hưởng cái quyền kết liên trong một cái giới-hạn không tổn hại cho quốc-dân. Nay mai sẽ thi-hành bản luật bảo hiểm về đường xã-hội.

Hội Vạn-quốc

Hội Vạn-quốc sẽ xét cái vấn-đề kiểm duyệt sự triệt khử quân bị của nước Áo, nước Bảo và nước Hung.

Nước Hoa-kỳ với nước Nhật

Bức thư của Hoa-kỳ trả lời Nhật-bản về bản luật di-dân hiện đã giao cho quan đại-sứ Nhật-bản ở Washington.

Việc chính-trị nước Ý

Về việc M. Matteoni bị bắt bằng ô-tô đem đi, mà xác không tìm thấy đâu cả, M. Finzi là phó thượng-thư bộ Nội-vụ và M. Rossi, chánh sở coi về việc báo quản phải từ chức, không khéo vì việc ấy sẽ gây nên việc khủng-hoảng trong trường chính-trị. Nhiều người phải bắt.

NHẬT-BẢN VỚI ĐỒNG PHÁP

Báo *Jji* nước Nhật có nói: Nay mai hàng-hóa Nhật-bản nhập-cảng Đông-pháp được hưởng một cái thể lệ quan thuế riêng, việc thương-mại của Nhật-bản nhờ đấy có thể tăng lên tới 5 00.000 viên. Nhưng một nhà buôn Nhật có nói: Việc ấy thực hay lắm, song hà tà không t ể làm được hơn nữa hay sao Muốn c o tinh thần-tài của sai xứ thêm thân mật, giá thử chánh-phủ Đông-pháp rộng thêm quyền tự do c o các nhà tư-bản Nhật kinh doanh những công cuộc lớn ở Đông-pháp chẳng hay lắm ru. Tài-nguyên ở Đông-pháp rất nhiều, nhưng còn bỏ chưa khai thác. Hiện nay mới khai có mấy cái mỏ mà thôi. Ở đấy còn có mỏ kẽm và các thứ khác, nhưng nhất là kẽm là một thứ nước Anh và Hoa-kỳ tiêu thụ rất nhiều.

CHỨC-NGHIỆP CÁC ÔNG NGHỊ-VIÊN

trong Thứ-dân nghị-viện mới nước Pháp

Luật-sư	125
Nông-gia	59
Điền-trạch chủ	25
Nguyên đại tụng	10
Nguyên quản-lý văn-khế	15
Giáo-thụ	31
Huấn-đạo	15
Thực-nghiệp	31
Thương-mại	30
Kỹ sư	16
Y-sĩ	29
Báo-chế	6
Nha-khoa y sĩ	2
Nguyên quan lại	27
Thú-y	2
Biên tập báo-quán	31
Thợ thuyền	58
Giáo-sĩ	7
Nguyên võ quan (Lục quân)	15
Nguyên võ quan (Hải-quân)	5
Nguyên thẩm phán quan	5
Nguyên hội viên hội đồng Quốc-nghị	5
Nguyên hiệu trưởng	5
Chủ ngân-hàng	3
Kiến-trúc	2
Tổng sự nhà buôn	8

ĐƯỜNG ĂN ĐỐT CÓ CHÁY KHÔNG?

Thường khi những chỗ đông người ngồi chơi, một ngư i lấy một miếng đường bảo anh em tứ đốt xem, người kia tất đành một cái diêm, rồi hơ miếng đường vào lửa, thì mép miếng đường c ỉ hơi chảy ra, chứ không bốc lửa. Nếu dùng một ngọn lửa mạnh hơn, như đèn hơi than, đèn đốt cồn, đường cũng không cháy được. Đến lúc bấy giờ giả thử có người nào đương hút thuốc lá, sẽ rắc một tí tàn thuốc lá vào miếng đường rồi lại cầm miếng đường hơ vào lửa, miếng đường liền bốc lửa cháy ngay.

Tại làm sao trước đường đốt mãi không cháy, mà sau chỉ rắc có một tí tàn thuốc lá vào là cháy ngay. Việc lấy nhiều nhà bác-sĩ đã khảo cứu nhất là bác-sĩ Hedvall thì nghiệm ra rằng trong tàn thuốc lá có một chất muối có tính làm cho đường dễ cháy hơn. Bác-sĩ Heldvall lại nghiệm ra rằng trong các chất có thể trộn với đường, đường cũng không dễ cháy hơn tí nào, có thử trộn vào với đường, làm cho đường cháy bốc khói lên nỗ lách đường thì thành ra tàn xam xám, có thử trộn vào với đường, làm cho đường cháy có ngọn lửa, và ít nhiều khói mà thành ra tàn đen và xốp. Trong các chất về loài từ ba, thì có kẽm là làm cho đường cháy được hơn cả.

MỘT NGƯỜI CAO NHẤT THẾ-GIỚI

Mới đây có một người Hà-lan đến thành Londres, đi đến đâu cũng có người túm lại mà xem.

Người ấy cao 2m83. Đi chơi ô tô ngoài phố, người trông to lớn đến nỗi người cầm máy ngồi bên cạnh, trông lẫn đi chỉ bé nhỏ bằng đứa bé con mà thôi.

Người ấy đi đến xứ nào cũng phải mang theo m t cái giường nằm và một cái thung lắm, vì hễ biết rằng chẳng đâu có giường nằm và thùng tắm vừa tắm cho hắn dùng.

ĐẤT SÉT TRẮNG DÙNG ĐỂ TRỊ BỆNH

Ít lâu nay các nhà lương-y Âu-châu có tìm m t thứ thuốc trị các bệnh về bộ máy tiêu hóa thay cho các c ất muối b smuth, vì muốn bismut thường k ông được nguyên chất, mà cái giá bán đắt lắm, ông L. Meunier thì nói nên dùng chất đất sét trắng (kaolin), ông Dresch thì nói nên dùng chất *talc*.

Chất đất sét trắng xưa nay dùng trong việc trị bệnh cũng nhiều như trong một độ dịch tả ở Trung-hoa, ông L. H. Brassfladt dùng chất ấy trị bệnh rất được việc. Các nhà lương y nói rằng đất sét vốn không có tính tr ng trong phương dược nghiệm mà sét cho cho sức vật hay là người ta nuốt một t đất sét trắng trong ít lâu, rồi lấy phân mà xét nghiệm thì thấy các loài trùng bộ trong máy tiêu hóa biến cải hẳn đi. Có thứ trùng thì biến hẳn không thấy nữa, còn những thứ ở lại thì chất độc của nó phải tiết ra, cũng mất chất độc. Xem như vậy thì trong việc trị các bệnh về bộ máy tiêu hóa như bệnh l bệnh li chắc là đất sét trắng đắc dụng lắm.

VẮN UYÊN

Hữu cảm

Tịch-mịch đêm thu, gió thoảng ngoài,
Quốc-hồn vẳng-vẳng giục bên tai,
Con nhà Hồng-lạc, mơ-màng quá!
Liệt-quốc doanh-hoàn rộn-rịp thay!
Thực nghiệp mau lo đường tiến thủ,
Lợi danh phó mặc đám trần ai!
Sơn hà tô điểm thêm nhan-sắc,
Rạng rỡ ông Tiên-long, kẻo hãy nay.

Phương-hồ, Bùi-văn-Tròn

Lữ cảnh hưng hoài

Bấm đốt hai mươi có lẻ rồi,
Một mình vò võ chốn xa-xôi.
Công danh đeo đẳng vì non nước,
Nghĩa-vụ đa mang với nợ đời.
Hiền nợ dồi dào mong báo đáp,
Tình kia lai-láng nghĩ bồi bồi.
Tấm lòng lữ-khách cùng ai tỏ?
Có lẽ tang-bồng mãi thế thôi!

Đêm buồn

Ngao ngán đêm nay lắm nỗi buồn,
Buồn rầu buồn rĩ mối sầu tuôn.
Trông người tri-kỷ lòng ao ước,
Nhớ bạn đồng-tâm ruột rối cuồn.
Giọng đề nỉ non kèn mấi mái,
Giọt mưa thánh thót dỏ luôn luôn.
Tình này cảnh ấy ai hay nhỉ?
Ngao ngán đêm nay lắm nỗi buồn!

Câu đối

(*Châu khóc bà ngoại*)

Tổ-mẫu ngoại tâm mươi, đỗ cam chỉ, lễ thấu-bôn, đương buổi mẹ tôi đền nghĩa cả;

Thiều-quang vừa năm chục, nỗi ấm-dương, tình ly-biệt, xui lòng cháu châu giọt châu sa.

Trần-viết Bảo

Mấy điều cần trọng khi đọc sách làm việc

Việc cần thi ết nhất của bọn thiếu-niên là đọc sa với làm việc; có người nói rằng thiếu-niên người còn non, tuổi còn giàu, thì giờ rất là quí báu, cho nên đọc sách là chức việc cần nhất của bọn thiếu-niên, thiếu-niên chỉ nên chuyên tâm đọc sách, không nên lý hội đến việc khác; lại có người nói rằng đọc sách với làm việc, chỉ là một việc, chỉ đọc sách mà không làm việc, thì thành ra anh đồ hủ, chỉ làm việc mà không đọc sách thì lại khó khỏi lời chê « bất học vô thuật » Hai lời bàn ấy đều có lẽ cả, nhưng mà lời bàn sau có phần xác đáng hơn.

Người ta xưa nay vẫn chia đọc sách với làm việc làm hai việc, thời-kỳ đọc sách thì không nên làm xen việc gì; thời-kỳ làm việc, nếu có chút thì giờ rảnh thì cũng có thể đọc sách được. Vì thế mới gây nên một bọng người ngày tuổi nhất nhất, không làm xong được việc gì. Nhiều người vẫn tưởng rằng phàm sự vật ở đời, đều không ra ngoài cái lý nói ở trong sách, cứ miệt dược ý trong sách thì làm việc gì cũng nổi; có biết đâu rằng những lời bàn nói ở trên tờ giấy có thiết đáng gì đến sự thực đâu, đến khi ra nhập thủ làm việc, thì luống cuống không biết làm thế nào.

Tuy trong đời người ta, vẫn có thể chia ra làm hai thời-kỳ: « ấu-học » và « trưởng-thành », nhưng mà cái cho kỳ thì dương thời-kỳ đọc sách, gặp có việc khẩn-cấp, có lẽ làm lơ đi; và đến khi làm việc thì đem sách vở cất đi một xó, thời không nhìn đến nữa. Cho nên đọc sách và làm việc vẫn là một việc. Bọn thiếu-niên nhiều người lượn tháp kinh nghiệm gì, đến khi ra làm việc đời, thì tự dắc cho mình là giỏi, trong bụng khinh suất cho việc gì cũng dễ, cho nên thất bại rất nhiều; có người chí khí hèn yếu, bị tỏa-triệt một lần, thì tiu nghỉu không dám cựa cạy nữa. Đương lúc học mà làm việc có thất bại, thì người ta cũng còn dung thứ cho; cho nên k ỏi p ục lại cũng để mà lại được một việc toi-nghiệm, t ế c ăng p ải là một cái cơ-hội tốt cho bọn ọc-sinh đương buổi đi học ư?

Đã đành rằng thế, n ưng mà lý-luận với sự t ực thường hay xung đột n au, cho nên bọn thiếu-niên học-sinh p ải cần có mấy cái tinh-thần như sau này:

Một là phải có tính trầm tĩnh. — Người ta không có tính trầm tĩnh, thì không những là về đường học vấn chỉ biết được những điều thô thiển, mà sự nghiệp cũng không thành tựu được to. Nhưng mà cái công hàm dưỡng tu luyện, không phải đi một bước mà đến ngay, it ra cũng phải dụng lực đến hai, ba năm trở lên. Người ta nuôi thành được cái tính trầm tĩnh rất là khó; vì như định đến giờ sau khai hội thương nghị việc gì, thì giờ này trong lòng đã nôn nao, phải dụng lực chế chỉ đi, mà cũng vẫn không nổi. Đương lúc chuyên tâm trí ý để đọc sách, bỗi nhiên có việc ở đâu đến, trong bụng phải đến vài mươi phút đồng hồ rồi mới yên tĩnh được. Những người xuất thân làm việc đời, thì cái hiện khi định khởi hiện việc gì, và sau khi đã làm xong việc, thì tất mất một ít thì giờ, bụng không được yên, tinh thần không được định. Ông Vương dương Minh tuy dương buổi điên bái lưu ly, cũng cứ chiếu lệ thường, một ngày ngồi yên mấy mươi phút; ông Chu-chấp-Tín đương buổi việc quan rối rít, cũng cứ một ngày tĩnh tâm một giờ để đọc sách. Có công hàm dưỡng như thế, thì khi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

đọc sách và khi làm việc, mới có thành hiệu, đó là một điều mà bọn thiếu niên học sinh cần phải có.

Hai là phải có cái khí thức chân chách. Người ta làm việc, một là thành tựu, hai là thất bại, khi thất bại thì tất là phiền não, khi thành tựu thì lại hay sinh ra kiêu-căng. Nếu không có cái chân-chính khí thức, thì động làm một việc k ông phiền não thì kiêu căng, còn có bụng nhàn đâu mà đọc sách nữa. Cho nên bọn thiếu niên học sinh cốt phải dưỡng lấy cái tâm, làm việc gì xong rồi, lại trấn tĩnh ngay như không vướng lòng vào đấy nữa, thế mới là người thật biết đọc sách, thật biết làm việc.

Nói tóm lại thì đọc sách với làm việc, vốn không phải là hai việc, đọc sách là để khai quảng trí thức, tu thập tài liệu để làm việc, làm việc là để luyện tập tài năng và thí nghiệm những điều đọc ở trong sách. Nếu người thiếu niên nào hiểu được cái lẽ ấy, mà lại có cái tinh trầm-tĩnh và cái khí thức chân chánh, thì về sau tất thành ra một người có tài cán, có học thức, bổ ích cho tiền đồ nước nhà.

X.

Cuộc thi thơ

Của Nhó-tại-Quyền nữ-sĩ

MMDXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo thống xưa nay vốn một dòng.
Hoa cỏ tang-t ương người mấy lớp,
Cung tường gồm vóc nguyệt in lồng.
Lửa hương ai dựng nên tứ miếu,
Đức hóa rày xem khắp bể sông
Cộng nước còn non còn Khổng giáo,
Nghìn năm văn-miếu vẫn tôn sùng.

Nguyễn-danh-Kham
49, Rue des Etats Unis, Nam-định

MMDXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Sông Nhị nguồn Thù một mạch thông
Chín nhận nên đường cao đường bệ
[Lý,
Đôi vừng soi rạng nước non Hồng.
Làn bia tiến-sĩ dấu xanh biếc,
Nét c ữ K uê-văn vẫn đỏ nồng.
Miễn hãy còn đây văn chửa mất.
Khắp Trung, Nam, Bắc phụng thờ
[chung.

Lê-thị-Ái, Bạp-cầu

MMDXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nước Nhị non Nùng khéo tô-chung.
Thành quách mở mang nên quốc-
[chính
Cung tường gây dựng vẻ nho phong.
Bia đề khoa giáp trơ màu đá,
Gác khắc khuê văn giãn mặt trông.
Công đức vẫn còn ghi sử ký,
Lưu phương bác-t ưởng khắp tây đông.

Đào-ngọc-Giao
Làng Thượng-phục, Hà-đông

MMDXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là đây thứ đứng trông.
Một các Khuê-văn nguyên dấu cũ,
Hang bia Tiến-sĩ chửa rêu phong.
Xuân thu trải mấy không nghiêng lệch
Mưa gió bao phen chẳng lạnh lùng.
Phong-cảnh nhờ tay người Bắc-cổ,
Miếu này còn mãi với non sông.

Vũ-huy-Quyền
Làng Dịch-diệp, Nam-định

MMDXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu hãy còn đây đạo vẫn sung.
Một nếp cung tường cao chót vót,
Hai nhà miếu G ám rộng mênh mông.
Kính thăm chưa thấy treo vòng sắt,
Kỷ-niệm còn mong đúc tượng đồng.
Sàn rộng hỏ sau lồng bóng mát,
Nao người qua lại có vui không?

Vũ-qui-Thuận
Vong-doanh, Trực-ninh, Nam-định

MMDXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thờ thánh đường này để nhất cung.
Gác chữ Khuê-văn phô cửa trước,
Tiếm nhà Quốc-tử gốc tường trong
Một đền Khải thánh cao xa biết,
Hai dãy Tiên hiền tả hữu thông.
Hỏi biết bao thu mưa gió trải,
Cung tường vẫn vững với non sông

Hoàng-mạnh-Trứ
Làng Hoành-nha, Nam-định

MMDXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh miếu ngày nga khác mọi vùng
Ba cửa sắc lòe ngàn Bắc đẩu,
Chín tầng bóng ánh cõi Nam cung.
Tường với chẳng thấm cơn mưa bụi.
Thềm gạch không tan trận gió đông.
Trải Lý, Trần, Lê trong mấy hội,
Sánh cùng sông Nhị với non Nùng.

Lưu-công-Toản

MMDXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh miếu còn y ở chính trung,
Sông Nhị sông Tô triều tả hữu,
Núi Ao, núi Tản phục tây đông.
Tường bền chẳng lòn cơn mưa đội,
Cột vững không lay trận gió dông.
Khuê các biển đề nguyên dấu cũ,
Ngửa trông thánh đạo mãi không cùng.

Lưu-công-Bích
Làng Thanh-khiết, Nam-định

Các cuộc phát phần-thưởng

Tháng này đang là mùa phát phần-thưởng của các học-đường ở Bắc-kỳ, cho nên những bài tư-sự về việc phát phần thưởng ngày nào bản-báo cũng tiếp được nhiều lắm. vậy xin cứ lần lượt đăng dần. Nếu phải đăng hết cả các bài đi-cua trong những ngày hội của các học-đường ấy t ì có để phải bỏ hết những bài khác đi mà đăng luôn trong vài tuần mới hết được. Bởi vậy bản báo chỉ đăng những bài tự sự mà thôi và đăng riêng vào một mục này cho tiện, còn những bài diễn-văn thì xin các diễn-giả miễn cho.

Yên-phong (Bắc-ninh)

Hôm 14 Juin mới rồi, trường Sơ-đẳng làng Đài-bàng có làm lễ phát phần thưởng cho các học-trò. Cuộc phần-thưởng này mới là lần đầu mà xem ra có vẻ trọng thể lắm. Ngoài cổng trường có kết hoa và treo cờ tam tài, trước cửa trường kết một cái hoa môn coi rất mỹ-lệ.

Dự cuộc, có các thân hào trong hạng tổng, T ước khi ban thưởng, ông giáo sư có đọc một bài diễn-văn.

Trường này 3 trường tổng, trước ở xã Phong-nẫm, học-trò còn ít, nay dời về xã Đài-bàng mới được hơn ba t áng, thế mà số học s nh đã tới đến năm sáu mươi người.

N. lai cảo

Thanh-oai (Hà đông)

Hôm thứ bảy 14 Juin, hồ 5 giờ, trường Thanh-oai đã làm lễ phát phần thưởng cho các học-sinh. Có quan huyện Thanh-oai làm chủ tọa và quan trợ-tá cùng các thân hào đến dự hội đông lắm.

Thoạt vào, quan Huyện đứng lên thay mặt học-sinh phụ mẫu cảm ơn các ông giám, rồi đến ông chưởng-giáo cũng đọc một bài. Hai bài đọc xong, cử tọa đều vỗ tay, pháo rề liên thanh, đến 6 giờ thì giải tán.

Phần thưởng năm nay cũng khá to, là vì có quan huyện có cho ít tiền mua sách, và nhà Học-chính gửi về cũng khá nhiều.

Đỗ-I-Bích lai cảo

Trường Thề-dục Hanoi

Sáng hôm chủ-nhật, 15 juin trường Thề-dục đã làm lễ phát phần thưởng cho học-trò. Quan Giám-binh Bonnal là đại-biểu quan Thống-sứ chủ-tọa.

Ông Nguyễn Lễ là đốc-học có đọc một bài diễn-văn.

Ông Lễ đọc xong thì mấy ông giáo xướng-danh những cậu trong năm đã chăm đến trường tập-luyện và giao những đồ thưởng cho. Đồ thưởng này nhiều lắm, vì nhà trường đã bỏ ra hơn trăm bạc mua các thứ như đồng-hồ-quít, giầy đi đề tập chạy, dây lưng chun, quần-nịt khăn mặt, quả bóng, vi da, văn văn; lại được những vị sau này quyên cho:

Quan Thống-sứ Monguillot (do quan Giám-binh Bonnal đánh tiếng cho): 2 cái đồng hồ quít và 7 cái gương con; Ông Tạ-văn-Thành, phán-sự tại sở Khoáng-chất: 1 cái đồng-hồ quít mạ vàng; Ông Nguyễn-qui-Toản, tri-huyện, sáng-lập-nhân của trường Thề-dục: 5 đồng bạc; Ông Nguyễn-Lễ, Quản đốc trường Thề-dục: 10 đồng bạc.

Hưng-nhân (Thái bình)

Hôm 15 juin ở đây phát phần thưởng cho các học-trò rất long-trọng, nhà trường treo cờ kết hoa trang hoàng rất là lịch sự. Cuộc phát phần thưởng có quan huyện, quan Trợ và các thân hào đến dự lễ rất đông. Ông c ưởng giáo Phạm-đạt-Thông đọc một bài diễn văn, quan Huyện cũng có bài đáp lại, sau có ông giáo nữa đọc bài diễn văn dài, được nhiều chỗ các ngài vỗ tay khen ngợi.

Hưng-Yên

Cũng như mọi năm, trước khi nghỉ hè, trường Pháp-Việt có làm lễ phát phần thưởng cho học-sinh, năm nay phần thưởng phát vào sáng chủ-nhật 15 juin ở tại trường Pháp-Việt. Quan chánh Công-sứ đi vắng có quan phó sứ làm chủ tọa. Đến dự lễ có các quý-quan và quý phu-nhân và gần khắp mặt các viên tổng sự các sở. Theo lệ thường trước khi xướng danh các học-sinh được thưởng, ông đốc nhà trường có đọc một bài diễn-văn dài lắm.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ năm 19 Juin 1924
Tây-Dực
Âm-lịch
18 tháng năm, năm Giáp-tí
Ngày Kỷ-tỵ
Hành Mộc Sao Đầu, Trực Bế
Kỵ Phá-khoán, Xuất-hành.
NGHI Tế tự, Tắc y, Nạp tài, Tạo-thuyền
Tài-chôn, Mai-dưỡng, Quan kế

Giá thóc gạo

Gạo hàng nhất, một tạ	9 $	30
— nhì	8	45
— ba	7	80
Thóc	5	60
Bắp ngô	5	00

Giá bạc. Kể từ ngày 18 Juin 1924, giá mua b ạc kho Nhà nước định là 9 $ 40

Tuần-dương-hạm « Libia ». — Quan Toàn-quyền vừa tiếp được của quan Thống-đốc Nam kỳ bức điện tín sau này:

« Tuần dương hạm *Libia* của Ý tới Saigon ngày 9 juin thì ngày hôm qua đã từ biệt bến Saigon. Trong k i tên ấy đậu tại Saigon thì phó Thống-đốc, tòa Xã-trưởng, quan Nguyên-soái và quan Thủy-quân đô-đốc có tiếp đã quan trưởng tàu và các quan võ trong tàu ấy một cách rất thân-ái.

Sáng hôm nay tôi lại tiếp được bức vô-tuyến sau này của quan trưởng tàu Moreno:

« Trong lúc từ biệt thành-phố Saigon rất tốt đẹp và khoản đãi khách rất trân trọng tại tôi xin được quan lớn thay tàu *Libia* mà cảm ơn ngài và mong rằng tôi lại được cái hân hạnh trở lại Saigon phen nữa.

Trưởng tàu Moreno

Các phi-trường Bỏ-đào-nha. — Như lời bản báo đã nói trước, các phi-trường Hồ-đào-nha đã đem máy lên Sơn-tây, định hôm qua thì bay đi Macao, nương vì trời còn u ám cho nên lại hoãn đến ngày mai mới khởi hành.

Nhà Thư-viện ở Hanoi. — Quan chánh đốc sở Lưu-trữ công-văn và nhà Thư-viện bá-cáo rằng phòng cho mượn sách tại Thư-viện sẽ đóng cửa từ 1er juillet đến 1er août để làm sổ và soát lại các pho sách cùng là sửa sang lại cho được chỉnh-đốn hơn.

Năm nay sẽ chữa lại nhiều đề các phòng được rộng hơn tiện hơn và chữa được nhiều sách hơn.

Thế nhưng mà cái số tiền của sở dự-toán cấp cho không, thế tăng lên được nữa. Vậy quan chánh Thư viện muốn trông vào 3.500 nhà đọc sách giúp đỡ cho. Không phải là bắt buộc các nhà đọc sách đóng góp gì đâu, chỉ xin các ngài cứ *ba tháng một lần* làm quà cho một quyển sách, như vậy chẳng bao lâu mà cái tài sản chung của Thư-viện sẽ thêm lên được mấy nghìn quyển sách nữa, chẳng tốn gì cho ai mấy mà lại lợi cho cả mọi người.

Quan chánh đốc Thư-viện chắc rằng mấy lời này sẽ được các nhà đọc sách hoan nghênh cho, vì nếu thế mà các bộ sách của phòng cho mượn sẽ được tăng gấp bội phần.

Năm nay thì các nhà đọc sách được tạm giữ những sách đã mượn hết trong tháng bảy; n ưng phải biên vào sổ lại, từ ngày 25 đến 30 juin.

NƯỚC CHANH
HIỆU
T B
125, Route de Sinh-tử
(Bến Giám)
Chế bằng nước rất, thật là thanh-khiết. chai quả bền, nắt sắt.

Các ngài nên sinh uống nước chanh, từ nay không cần phải mua nước chanh Hồng-kông nữa. Cứ hiệu này mà uống ngon hơn mọi thứ nước chanh khác.

Bảo-hành có bán cả nước hơi *Soda*, nước cất (*Eau distillée*) để dùng pha thuốc thật là tinh-khiết.

Thi Sơ-học Pháp-Việt. - Chiều hôm qua, thi tính đố, thi vẽ và thi khẩu.

Hai bài tính đố như sau này:

1. Un ouvrier et son fils travaillent ensemble. Ils reçoivent 9 $ 75 pour 16 journées du père et pour 19 journées du fils. Calculer le salaire journalier de chacun d'eux, sachant que le père gagne par jour de travail 0 $ 15 de plus que son fils.

II. Une toiture a deux pentes qui mesurent chacune 5 m 50 de longueur et 3 m 60 de largeur. On veut la couvrir avec des tuiles rectangulaires mesurant 18 cm sur 12 cm. On sait que chaque tuile recouvre 1/3 de sa voisine. Quelle sera la dépense sachant 1° que les tuiles coûtent 0 $ 50 le mille; 2) que les frais de pose s'élèvent aux 4/3 de la valeur totale des tuiles.

Ngày hôm nay bài đăng đã bắt đầu chấm các bài thi viết. Có lẽ sáng mai thi có bảng những người được vào vấn-đáp.

Ngạch cai-trị — M. Caire Fernand, quan cai-trị hạng nhì trước tòng-sự tại Nam-kỳ về Pháp nghỉ mới sang thi nay thuộc quyền quan Khâm-sứ Cao-mên bổ dụng.

Bán một cái nhà số 54, đường Henri-Rivière, Hanoi, cả đất rộng 2.150 m². Hoặc bán cả làm một hoặc chia ra từng lô cũng được. Hỏi ở đấy.
3847

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
Cần cáo
CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà chớp bóng PALACE đóng cửa không chớp ban tối, chỉ chớp mỗi tuần lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi, còn những buổi tối thì chớp trước của Café Métropole.

TAI RẠP PALACE
Mỗi tuần-lễ 2 buổi ban ngày
THỨ NĂM VÀ CHỦ-NHẬT
Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau
Giá vào xem vẫn như cũ

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Colorare de sheaux.
HIỆN CÓ BÁN TẠI:
NHÀ BA CHUÔNG
(*Hiệu Bác-chế MONTÈS*)
HANOI

Tuyển học-sinh vào trường Công-chính. — Kỳ thi tuyển học sinh vào trường Công-chính theo như nghị-định ngày 9 novembre 1921 (điều 118 điều 127 và điều 138) thì đến ngày 25 août này sẽ mở tại Hà-nội, Saigon, Huế, và Pnom-Penh cùng một lúc.

Các đơn xin ứng thi phải đệ đến quan Thống-sứ trước ngày 10 juillet để quan Thống-sứ sẽ chuyển đến nhà Học-chính Đông-pháp.

Đơn xin phải khai tên họ mình, tên họ và chỗ ở cha mẹ cùng là chỗ ở của mình ở đâu thì khai cho đúng để gửi giấy đến gọi thi và nếu thi đỗ thì trường Công-chính báo tin cho biết.

Đơn xin ứng thi phải đính các giấy sau này:

1° Giấy khai sinh
2° Tư-pháp lí-lịch
3° Giấy hạnh-kiểm
4° Giấy thầy thuốc nhận thực rằng mình khỏe mạnh và ký tên lên trên cái ảnh của mình.
5 Giấy tình nguyện làm bằng tin-chỉ và có chữ quan cai-trị bản-xứ ký nhận thực cam-đoan rằng khi học tới nghiệp rồi phải tòng sự nhà nước ít ra là 10 năm, bằng không thì phải hoàn lại số tiền ăn học tại nhà trường.

Nếu thi-sinh nhẫy còn vị thành niên thì giấy tình nguyện ấy phải đính thêm một tờ khai của người cha hay người thay quyền cha cho phép con mình được ký tờ tình-nguyện ấy và chính mình cũng phải cam đoan rằng nếu con mình bỏ nước thì sẽ phải hoàn tiền ăn học lại Nhà-nước.

6° Nếu thi-sinh muốn xin học bổng thì phải có một cái giấy quan tỉnh cấp cho và có chữ quan Công-sứ ký, n ận thực rằng cha mẹ không có đủ tài-sực cho con đi học tại Hanoi được (mỗi tháng ước 25 đồng).

7° Một tờ giấy của ông đốc trường (hoặc là các ông đốc các trường) mà người thi-sinh đã học ba năm sau cùng nhận thực rằng mình không bị trọng-phạt bao giờ (dưỡi hầu hay là dưỡi lạm).

BẢN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « FARBAITES » mỗi gói. 0p 05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bằng kim, mỗi hộp bai mươi điếu. 0 20

Việc giảm tiền cước xe hỏa cho những nhà công nghệ. — Những người Pháp, nhà công nghệ đi xe-hỏa đường nhà-nước thì được giảm bớt tiền cước, tỉ như theo với số con cái của mình. Việc ấy trước đã đăng báo rồi. Nay cái lệ ấy lại thi-hành cả ở đường xe hỏa Vân-nam nữa.

Ai tin. — Bản-quán được tin buồn rằng Mme Đỗ-thị-Hợp hưởng thọ 58 tuổi, tạ thế tại qui-xá, số 130, phố hàng Bông.

Đến 7 giờ sáng ngày mai 18 tháng năm ta, sẽ làm lễ cất đám an-táng tại địa-phận làng Mai-động.

Vậy có mấy lời kính-viếng bà và chia buồn cùng qui-quyến.

LỜI CÁO PHÓ
Chúng tôi lấy làm buồn rầu đau đớn, kính cáo cùng qui đồng, quí bà biết cho rằng:

BÀ ĐỖ-THỊ-HỢP

năm nay hưởng thọ 58 tuổi, đã tạ thế tại phố hàng Bông, số nhà 130

Đến 7 giờ sáng hôm 18 tháng năm ta tức là (ienđi 19 juin 1924 sẽ rước linh-cữu về an-táng tại địa-phận làng Mai-động (đi về đường Bạch-mai)

Bà Đỗ-thị-Hợp chúng tôi làm bạn với quan nguyên trang-kỳ Học-chính Giám-đốc Ngô-đế-Mẫn, sinh hạ được 4 người con, hiện nay ở bên Tây không sang kịp, nên các việc tang-sự đều chờ ông Mậc-đình-Tư đứng lên lo liệu giúp.

Anh rượt: Đỗ-đình-Đẻ
Chị dâu: Đỗ-hị Trinh, Thị-Thớ
Cháu gái: Đỗ-đình-Nhu, Đình-bản Đình-Gia và vợ con.

Cháu gái: Đỗ-thị-Nhân bị Phôi, Thị-Cả, Thị-Huế, bị-Biểu và cháu rể, cháu dâu cùng gia-quyến đồng kính cáo.

Ngạch tòa sứ M. Ng-đình-Hòe, ký-lục thực-thụ hạng tư, được phép nghỉ 6 tháng, lĩnh nửa lương.

M. Bùi-xuân Trạch, thư-ký t ượng-hạng hạng tư ở Hưng-yên, được phép nghỉ 15 ngày.

Ngạch khán-hộ. Các viên khán-hộ tập sự có tên sau này đã thi đỗ kỳ thi thực-thụ ngày 2) Février 1924, đều được thăng khán-hộ thường hạng tư: MM. Nguyễn-t ế-Mậu, Nguyễn-Nguyên tức Tinh, Nguyễn-phú-Hộ, Đinh-đức-Bình, Cao-v-Chu.

Đá lẫn nhau. — Đào Nguyệt ở đường Huế số 2)2 bị kiện là đánh nhau với đào Chung ở Bạch-mai và lại ăn cắp của đào này mấy cái đồ nữ trang, giá đáng 24 đồng. Sở Cẩm đòi hỏi xong đã cho tạm tha.

CẦU SÔNG CÁI

Tối hôm nọ, tôi đi chơi mát cầu sông cái lúc về gặp mưa phải cảm, nhờ uống được mấy hoàn thuốc khỏi ngay: xin mách bà con: thuốc ấy mua tại hiệu QUẾ-LÂM, 42 phố **Phúc-kiến Hanoi** *là một hiệu chuyên bán sâm quế thục sao thượng hạng và các thứ* **hoàn tán thuốc gia truyền.**

Hà-xuân-Lan lai-cảo

Bán máy trục nước. — Trường Thề-dục có một cái máy trục nước giếng (pompe aspirante et refoulante), nay không dùng đến nữa. Ai muốn mua xin đến tại trường (Trường bắn cũ đối hàng Gà) mà xem, và hỏi M. Nguyễn-Lễ.

Hội Trung-Bắc-kỳ nông-công-thương tương-tế. — Bản-hội xin có lời quảng-cáo để các hội-viên bản hội ở các tỉnh trong xứ Trung-kỳ được biết rằng theo bản nghị-định số 542 quan Khâm-sứ Trung-kỳ đã ký cho bản hội ngày 2 Avril 1924 tại Huế, thì từ nay trong các tỉnh ở xứ Trung-kỳ, các hội-viên bản-hội được phép tự-do cổ-động lập các chi-hội mới như ở xứ Bắc-kỳ, không phải xin phép khác nữa.

Hội-trưởng hội T.B.K.N.C.T.T.T.
Nguyễn-huy-Hợi lai-cảo

Cái nạn ô-tô. Tối 16 vừa rồi, có một cái ô-tô số T. 1347 đi ở đường lên Trèm đụng phải một người đàn ông là Nguyễn-văn Giới bị thương. Chủ xe đã đưa ngay vào nhà thương.

Bị máy đánh toạc đầu. — Chiều hôm kia, có một người thợ tên là Nguyễn-Phan làm ở nhà máy gạch, đường Quan-thánh, bị cái dây da ở máy chạm phải toạc cả đầu. Sở Cẩm đã cho khiêng ngay vào nhà thương.

Bán một cái xe Moto « *Terrot* » 2 mã lực 3/4, 2 temps, còn tốt lắm.
Hỏi tại M. Saunier, Sergent, Hôpital militaire, Hanoi.
3854

CÔNG-TY ĐIỆN KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Cáo-bạch thứ nhất

Theo như nghị-định của quan Đốc-lý Hà-nội ngày 11 Avril 1924 về giá mua điện thắp đèn, về điện chạy quạt, ông Tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp có lời thỉnh các nhà mua điện đến buồng giấy của Công-ty, phố Francis Garnier, để làm giấy mua điện cho hợp phép.

Ông Tổng-quản-lý
G. PELLETIER

Cáo-bạch thứ nhì

Công ty điện-khí Đông-pháp có lời đề qui-khách biết rằng công-ty mua được đèn điện hợ giá, nên từ ngày 1er Juin đến ngày 31 Août đèn 32, và 50 bougies định giá là 4/3 fr. 50,

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Câu chuyện buồn cười. Cái thề thuế thân của thành-phố ta trước kia có hai kiểu: kiểu khổ bằng ngày nay in thứ giấy hung-hung để phát cho những người đi buôn làm thợ và cu-li; kiểu khổ rộng bằng hai, in thứ giấy trắng (tục gọi là bình sổ) để phát riêng cho các ông thông, ông ký. Tuy bề h ì h-thức có khác, nhưng giá tiền vẫn như nhau, nghĩa là đồng n ến ai cũng chỉ nộp có hai đồng bạc thôi.

Bây giờ cả hai kiểu thẻ thuế-thân cùng in cái niên-hiệu bằng chữ ường, đều sai vì có nhiều người đọc không rõ nên phải in chữ số to gấp mười lần.

Như thế tưởng đã là cẩn thận lắm rồi, không ngờ mấy năm nay lại có cách cẩn thận hơn là mỗi năm in một màu khác nhau, như năm 1922 sắc đỏ, 1923 sắc xanh, năm nay lại sắc vàng, cho tiện những người không biết chữ cũng để phân biệt được.

Có lẽ vì thề thuế-thân của thành-phố ta mỗi năm lại có biệt-sắc nên những người ở các tỉnh lại không đeo thẻ cùng sắc đó mà lầm khi phải bắt oan chăng?

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

SẼ XIN HẬU TẠ

Tôi có con chó giống « Nhật-bản » sắc trắng, hai tai, lưng và đuôi và vàng nhuồm, cổ đeo cái vòng xích bằng kẽm, có cả khóa và nhạc. Hôi tám giờ tối chủ-nhật nó lạc ra ngoài đường, vậy ông bà nào bắt được hay là trông thấy nó, làm ơn chỉ bảo cho tôi, tôi sẽ xin hậu-tạ.

Giáp-đăng-Đạt
83, Avenue Belgique, Haiphong

TIỂU-THUYẾT

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(*Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp*)
Soạn-giả: Alexandre DUMAS
Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Mỗi tập (32 trang) 0 $ 15 (tiền cước 0 $ 08)
Toàn bộ (24 tập) 3.00 (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho:
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn
61-63, Rue du Coton, 61-63
HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
16 chân-kính
Mặt để kim
các chất độ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3009

號正泰金茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hanoi, hai cửa hàng đều được các ông-bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm.

Nay bản chủ nhân tựa lòng quý-hóa mà hết sức kế-cứu về các thứ trà lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mua về thử, so-sánh thì dủ rõ là các hiệu khác còn kém xa.

KIM-THÁI

HAIPHONG: Số nhà 110, Phố Khách, Téléphone 272.

HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang. Téléphone 180 2101

HIỆU
MINH-ĐƯỜNG
— MAI-CHÍNH TỔNG CỤC —
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ
Grâce phố hàng Gai số 83

NHÀ BÁ CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Domart, bào-chế sinh-viên hạng nhất về cao đẳng học đường Paris đã một năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận như về thể mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

NAM-ĐỊNH

Một sự thiệt thòi. — Nhà trạm Cát chữ nội ở ngay sở lại huyện Trực-ninh là chỗ nhân dân khá đông-đúc, ba tổng Ngọc giả-thượng, Ngọc giả-hạ, Vân lăng cùng thuộc về trạm ấy, thế mà hoặc dầu tháng, giữa tháng hay cuối tháng lúc nào trạm ấy cũng không có tem bán, dân có muốn gửi mt cái thư thì phải sang Lạc-quần cách huyện Trực-ninh 5, 6 cây ki-lô-mét mới mua được một cái tem, mà nhiều khi có việc cần kíp thì lại phải gửi thư không tem; như thế thì bất tiện quá mà nhà trạm lúc nào cũng đóng cửa. Ước ao rằng quan chánh sở Bưu-điện sẽ lưu tâm đến việc này và mỗi tháng phát về trạm ấy độ 15 đồng tiền tem để cho dân ba tổng chúng tôi khỏi sự thiệt thòi mà cho chúng tôi lắm.

T. V. B lại cáo.

Thi bằng Sơ-học Pháp-Việt. Hôm 11 juin, tại trường trong, năm nữ học sinh các trường Nam-định, Hưng-yên, Ninh-bình, Thái-bình, Phủ-lý đã bắt đầu thi lấy bằng Sơ-học (Certificat d'Etudes primaires)

Khi nào thi xong, bản-quán sẽ đăng danh-sách các cô các trúng tuyển.

PHÚ-THỌ

Sô còn chưa chết. — Tại làng Phù-thọ, phố thứ năm có người con gái chừng 16, 17 tuổi bị mù hai mắt, không làm ăn gì được, mà lại gặp lúc thóc cao gạo kém, nên lại càng đói khổ. Vừa rồi nó liều mình lên đường cái đốc tỉnh nằm lăn ra giữa đường đợi ô-tô nghiền cho chết, chẳng ngờ lúc bấy giờ ô-tô đi vắng tối thì người sếp-phơ lại nhanh tay dừng ngay xe lại được rồi nhảy xi ống lôi sang một bên đường. Thế mà đứa con gái ấy vẫn cố muốn chết đuổi theo xe lăn lộn mãi mà số vẫn chưa được chết.

Bắt được hơn hai chục đôi giầy. — Một nhà kia ở phố thứ sáu làng Phù-lỗ có tường hay gà bức, được thua đều hàng nghìn, ngày đêm tấp nập những con bạc kéo đến, làm người thất cơ lỡ vận. Song bạc này chỉ toàn là tay quen mới được vào, còn những người xa lạ thì không tài nào mà lọt vào được không ngờ mới đây, sở cẩn-sát đem người đến bắt, nhưng khi vào lọt thì chỉ còn tang vật, tiền bạc, và giầy dép guốc, ô, mà thôi, còn các con bạc trèo tường lẩn lối chạy sau thoát cả, nhưng nghe đâu cũng nhiều anh chỉ xây mấy xát mũ vì leo tường. Người ta nói hôm ấy sở Cảnh-sát đi có vài ba người cho nên không bắt nổ được.

Đ. lại ảo.

YÊN-BÁY

Từ-chức. — M. Nguyễn-Đình-Văn, quyền sung chân-úy ở Văn-bàn, được từ chức.

HƯNG-YÊN

Tòa-án. — Bọn danh ích-xỉ bị lính cảnh sát tóm được trong tuần lễ rồi rồi thì phiên tòa sáng hôm thứ năm đã xét đến 4 chiếc nhà lầu con bạc 8 người, chủ nhà phải phạt 25 ngày tù còn con bạc kẻ 8 ngày, người 12 ngày, nhưng tuyên án xong đều được về cả, vì phải giảm tù hôm bị bắt đến ra tòa xử vừa đúng ran rồi

Xe đạp nhiều quá! — Không biết xe đạp ở đâu mà lắm thế! Ngày nào cũng từ 7 giờ chiều xe lượn các phố như mắc cửi, mà phần nhiều là 2 người một xe, trông mà ghê. Vừa rồi, có người cũng vì đi xe đạp mau quá vấp phải một hòn đá ở đường cái, xe lộn ngược đè lên người sây sát cả mặt mũi máu chảy lai láng phải vào nhà thương buộc thuốc.

NINH BÌNH (Phát-điệm)

Một điều đáng sợ. — Phát-điệm là một nơi trên bến dưới thuyền, dân cư đông đúc lắm, vậy mà chưa có một cô đỡ của nhà-nước bổ về, chỉ có một người nữ khán-hộ làm việc ấy thì thường cũng nên sợ lắm.

Vậy mong rằng quan trên kíp xin cho một cô đỡ có bằng tốt nghiệp để coi việc hộ sản thì nhân dân được đội ơn lắm.

Đ. N. I. cáo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Thời tiết. Bốn năm hôm nay trời mưa luôn, tưởng có trở mưa to ngớt đến ba bốn giờ mới đặc mưa nhỏ ngồ ngồ rất lắt lâm mừng cho mùa màng sẽ đến lắm, khá mong lắm thay.

Máy bay của người Mỹ bị hỏng tại cửa Thuận-an. — Sáng hôm thứ năm ngày 12 Mai, có hai chiếc máy bay của người Mỹ đi quanh vòng địa-cầu khi đến cửa Thuận-an thì một chiếc bị hỏng máy, mà rơi xuống nước, người chẳng can gì mà máy cũng vô dạng, vì rằng thủy-phi-cơ hỏng máy sa xuống nước thì chẳng nguy. Liền đó hai người phi hành già đã đi bộ lên bảo tòa Sứ thì đã lập tức bắt 4 chiếc chiến-đinh ở làng Dương nộ cùng dân phu đến cửa Thuận-an đề đắt chiếc thủy phi-cơ ấy theo sô-g Hương-giang mà về Huế. Chiều hôm ấy 4 chiếc chiến đinh mỗi chiếc mười người và một cái thanh la theo nhịp những hò hụi vừa bơi vừa hò từ cửa Thuận-an đến Huế khi hồn gió vuốt chiều nhơn dân đến xem chật nich.

Chiếc máy bay ấy đến Huế trong hai hôm thì đã chữa xong, đến sáng chủ nhật hồi 10 giờ thì đã khởi hành bay vào Tourane.

Nghe đâu người Mỹ đã phải dùng vô tuyến-điện mà gởi mua một cái máy động-lực (moteur) từ bên Mỹ rồi lại dùng phi-cơ mà chở qua để lắp vào máy ấy nhưng không biết diễn ấy có đích-xác không.

Nghị-định chia các tỉnh Mọi và các xứ Mọi Trung-kỳ ra làm ba miền khác nhau. — Khoản thứ nhất. — Nghĩ đem tỉnh Kontum, tỉnh Đồng nai-thượng (trừ Lâm-viên tự-trị hạt ngoại) nại Darlac cùng các xứ Mọi ở các tỉnh Phan-thiết, Phan-rang Nha-trang, Sông-cầu, Qui-nhơn, Quảng-ngãi, Quảng-nam, Thừa-thiên, Quảng-trị, chia làm ba miền khác nhau, xứ nào đáng đem vào giới hạn nào, sẽ do các quan sứ hiến sở tại tỉnh với quan Khâm-sứ nghị-định.

Khoản thứ nhì. — Miền thứ nhất gọi là (Lưu-trú), kẻ người nào cũng đến Mọi bất-tương-quan, cấm không được cư trú hoặc vãng-lai ở trong miền ấy. Những người nào thừa-hành công-vụ về miền ấy hoặc có giấy thông-hành đặc-biệt của quan sứ sở-tại (miền ấy vào thuộc-hạt của quan sứ ấy) cấp cho, t i không vào cấm lệ ấy.

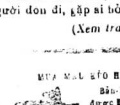
Khoản thứ ba. — Miền thứ nhì gọi là miền (Kiểm-cố), những người Đại-pháp, người Âu-châu, những người xem như người Âu châu không quan-thuộc với dân Mọi đều được cư-trú hoặc vãng lai ở trong miền ấy. Các người lệ-thuộc nước Pháp hoặc nước Pháp bảo-hộ, nếu có thừa-hành công-vụ hoặc có giấy thông-hành đặc-biệt của quan sứ sở tại cấp cho cũng được đi vào.

Những người lệ-thuộc nước Pháp hoặc nước Pháp bảo-hộ nếu chiếu theo thể-lệ khoản thứ tư mà trình bằm cũng được đi vào, nhưng chỉ từ đó đi qua những miền (Tự do-hành-động) nói trong khoản thứ năm sau này cùng các chỗ thông-thương với dân Mọi mà thôi; mà chỗ thương-mại ấy sẽ do quan sứ sở tại trình với quan Khâm-sứ nghị-định chuẩn cho. Lối đường của mấy người ấy đi cũng có định trước, lại không được mua bán thẳng đường.

Khoản thứ tư. — Những người lệ-thuộc nước Pháp và nước Pháp bảo-hộ muốn tới những miền (Kiểm-cố) đã nói vào đoạn thứ hai khoản trên đó, phải làm đơn trình với quan sứ sở tại tên tuổi mình và tên tuổi người đi theo, lại phải nói rõ chỗ mình muốn tới, đường mình sẽ đi, mục-đích đi làm gì. Tòa sứ sẽ sao một bản giao cho người đơn đi, gặp ai hỏi, đến thì đem

(Xem trang thứ ba).

MUA MAU KẺO HẾT !!!

Bản-hiệu mới nhận được ĐĨA HÁT ANNAM, tiếng Saigon, tiếng Huế, tiếng Bắc, hát tuồng, hát chèo, hát cải lương cũng kể
nhanh và ca-lý rất hay và rất tài !!
Gửi Arrivage Disques Annamites
CHANSON & Cie HANOI

Qui-khách cần việc gì?

Đem trong cuộc của mình đặt
một công ty vô danh dư?
Hay xếp việc buôn bán của
mình đi?
Lập sổ sách buôn bán dư?
Tìm một người kế-nghiệp
hoặc một người chung-phần dư?
Quý khách ở đâu, tôi cũng
đến được.
Cái giá của tôi rất phải chăng.

P. Em. VALETTE
CHUYÊN-VIÊN KẾ-TOÁN
7, Boulevard Armand Rousseau, 7
(phố Tô Hiến)
HANOI

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ tư 18 Juin 1924

CỨU MỸ ĐOẠT PHU
(Tích thứ hai)

Vì con gầy vụ chẳng lành.
Họ Hà từ đấy ngậm tình nên thương.
Thịnh suy biến cải khôn lường,
Tối trung còn giống khói hương còn dài.

Tối thứ năm 19 Juin 1924

CỨU MỸ ĐOẠT PHU
(Tích thứ ba)

Giết người thế cũng nên khen.
Nào ai tỏ mặt biết tên Tất-Tăng.
Khuôn thiêng đã đúc anh hùng,
Rõ ràng tiết nghĩa thủy chung một nhà.

Vở hát « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sán-nhiên-đài và nhà in Mục-đích-Tử cùng các cửa hàng sách, giá 2 hào một quyển.

SỞ COI VIỆC THU LỢI
CÁC ĐƯỜNG HỎA-XA ĐÔNG-PHÁP

Bán các đồ vật-liệu và các đồ dùng về các nhà ga từ Vinh đến Đông-hà

Yết-thị đấu giá

Ngày 10 Septembre 1924 hồi 9 giờ tại Hà-nội (nhà ga) sẽ đấu giá bán các vật liệu và đồ dùng trong các nhà ga từ Vinh đến Đông-hà.

Vật liệu và đồ dùng chia làm 19 lô, các thứ thế nào, cùng số tiền ký quỹ có kê trong quyển điều-lệ.

Các ngày làm việc có thể đến xem tại phòng giấy các quan các đường hỏa-xa ở nhà ga Hà-nội và sở coi về việc điều khám chế tạo đường hỏa xa Bắc bộ Trung kỳ ở Vinh.

Hiệu Bảo chế trung-ương
Vân nam
Chi-điểm ở HO-KOW
gần LAO-KAY
BÁN BU CÁC THỨ THUỐC
Giá bán phải chăng
Các tỉnh gửi mua cũng được
28c2

Bột ăn **PHOSPHATINE FALIÈRES** dành
cho trẻ bắc nay, bán coi đứng trong hộp thiết bằng chì khít kính lắm.
Có mua nhưng cho được bột PHOSPHATINE FALIÈRES cũng bổ tinh thần, vì cho con nít mắt sữa người lớn đau huyết, ông già bà cả hết nhược, cũng là kẻ có đau ốm mới mạnh
Có trữ bán cùng hết — Tại chỗ thì ở Paris, 55 ter, đường La Tacherie, Paris

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những bình là, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn lại không ai có thể tin được!

Xin xem-tết và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội các phụng lời chỉ phê rằng :

Chiếu nay đại đương phủng cấu MONTÈS qui đồng, có chế nên một thứ rượu bổ để uống ngự dụng qua nắng nực, dáng nên gia thưởng, irwec lục phê thị gởi cho qui được phòng chế ông để tỉ thanh-giá.

Khâm thử

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt giá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Số 83

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Ông chủ-nhân họ *Lưu* nghe nói, kinh hồn tán đởm, hồi lâu mới đáp lại rằng :

— Tôi nguyên họ *Lưu* ! Nhà tôi đây vẫn gọi là *Lưu-gia-trang* ! Hôm nay tôi làm lễ cưới con dâu, không biết có tráng-sĩ tới đây, cho nên không kịp nghênh-tiếp, xin tráng-sĩ tha lỗi ! Tôi vốn là một kẻ lương-dân thanh-bạch, tráng-sĩ chớ để cho sau này liên-lụy đến tôi.

Thường-vạn-thanh nói :

— Cho tôi rượu ngon ra đây uống, uống xong sẽ đi, không liên-lụy chi đến các người cả.

Ông chủ-nhân họ *Lưu* gọi người nhà lấy tuồm rượu cho *Thường-vạn-thanh* uống. Người nhà mang thêm mấy bầu rượu nữa ra. *Thường-vạn-thanh* nói :

— Chủ-chân có uống trước thì sau khách mới uống !

Ông chủ-nhân họ *Lưu* nói :

— Chắc là tráng-sĩ có lòng nghi, vậy để tôi xin tiếp.

Nói xong, liền cầm lấy bát rượu uống trước. Bây giờ *Thường-vạn-thanh* mới uống. Mỗi bát rượu chỉ làm một hơi hết sạch-sành sanh. Kí no say rồi, vừa toan đứng dậy quay ra thì bỗng nghe tiếng người reo hò, quan quân ở đâu đã kéo đến vây kín nhà họ *Lưu*. Đèn đuốc rọng lên sáng rực.

Các quân-sĩ quát to lên rằng :

— Chớ để cho đứa đại-đạo tẩu-thoát được !

HỒI THỨ XXXVII

Thường-vạn-thanh vừa toan đứng dậy quay ra thì bỗng nghe tiếng reo hò, đã thấy đèn đuốc sáng rực, có một bọn quan-quân vây kín nhà họ *Lưu*.

Các quân-sĩ quát to lên rằng :

— Đứa đại-đạo kia ! phòng chạy đằng nào cho thoát !

Số là quan huyện *Thạch-môn* đã phi báo cho quan huyện *Tú-thủy* biết. Quan huyện *Tú-thủy* phải 200 quân đến để vây bắt. Các quân-sĩ đều tay cầm binh-khí ngăn giữ ở trước cửa nhà họ *Lưu*.

Thường-vạn-thauh quát to lên mà rằng :

— Mau mau rẽ lối cho ta đi ! Một tay ta đã giết chết bao nhiêu người, chúng bay còn không biết ai ! kẻ nào chịa tránh cho ta đi thì bỏng, nhược bằng đám ngăn-trở, tính-mệnh khôn toàn !

Nói xong, tức-khắc sai người phi-báo cho quan phủ *Gia hưng* biết, để quan phủ *Gia-hưng* đem quân đi vây bắt. Quan huyện *Tú thủy* lại thân-hành đến nhà họ *Lưu* kiểm-ra số quân-quân bị hại, cả thảy 53 tên, truyền cho mai-táng, rồi làm giấy phi bẩm với thượng-quan.

Lại nói chuyện *Thường-vạn-thanh* đi suốt đêm hôm ấy, không biết đi đến địa-phương nào. Trong lòng thầy đói, mà nhìn phía xa xa trước mặt lại có một nơi thị-trấn nho-nhỏ. Vừa định đâu bước tiến vào, chẳng ngờ không phải nơi thị-trấn, lại là một chốn hương-thôn, cả thảy độ vài mươi nhà.

Chỗ ấy không có hàng cơm, *Thường-vạn-thanh* đói quá, lửa cơ đốt ruột, trong lòng đang như nẫu như nung thì ngẫng đầu trông lên, bỗng thấy một cửa hàng đậu-hủ. Cửa hàng ấy bán đã hết cả, chỉ còn có 30 tấm đậu để ở trong đó. *Thường-vạn-thanh* bất-đắc-dĩ đành phải cướp cả vỏ đậu mà đem đi.

Người chủ cửa hàng đuổi theo, kêu rầm lên rằng :

— Ai đuổi bắt thằng kẻ cướp kia hộ tôi.

Thường-vạn-thanh hai chân cứ đi như bay, phút-chốc đã cách xa hàng hai ba dặm đường, bấy giờ mới cầm mấy tấm đậu đưa cho *Thúy-tử* ăn, còn mười mấy tấm nữa thì một mình ăn hết sạch, rồi quăng đó ra đấy mà chạy.

Thường-vạn-thanh lại chạy một thôi thẳng, trời đã xế chiều, đi đến một nơi cửa thành, sợ có quan-quân mai-phục, không dám tiến vào, mới vòng quanh phía ngoài thành, để đi tìm cái ăn cho đỡ đói.

Bấy giờ trời đã mờ tối, bỗng nghe một tiếng súng nổ, bỗn mặt đều có quân-sĩ reo hò, *Thường-vạn-thanh* không biết nhiều ít thế nào, mới giật mình kinh-sợ.

Thường-vạn-thanh nguyên là người can-đảm, dam cướp phá pháp-trường ở *Hàng-châu* một lay giết kẻ bao nhiêu nhân-mệnh, nay đến *Gia-hưng* nghe tiếng súng nổ, lại giật mình kinh sợ là có làm sao ?

Số là *Thường-vạn-thanh* đi suốt ngày đêm, nhọc-mệt nhiều quá, bấy giờ lại lòng không dạ đói, nghe thấy bốn mặt, súng nổ liên thanh, không biết quan-quân nhiều ít thế nào, còn lấy sức đâu mà đối-địch cho nổi.

Khi tiếng reo hò nghe đã gần tới, *Thường-vạn-thanh* mới nghĩ thầm rằng : Nguy-cấp tới nơi rồi ! Bây giờ có lẽ ta khôn toàn được tính-mệnh. Dụng tuy nghĩ vậy, nhưng cũng liều nhắm mắt đưa chân, cứ thẳng đường mà chạy.

Chạy quanh chạy quẩn, bấy giờ đã gần canh hai, hai chân mỏi quá, lại nhân đêm tối, không biết lối đi. Vả quan-quân đuổi gắn tới nơi, thật không còn chỗ nào mà ẩn thân cho được.

Trong khi nguy-cấp, bỗng trông thấy ở bên đường đi có một cái thảo-am nho-nhỏ, lại nghe có tiếng gõ mõ. *Thường-vạn-thanh* nghĩ thầm : Trong chùa này tất có nhà sư, ẩn là ta gọi cửa vào, may ra kiếm cái chỉ ăn cho đỡ đói tôi đầu quan-quân tới đây, ta cũng có thể đối-địch được.

Thường-vạn-thanh nghĩ vậy, liền giơ tay gõ cửa mấy cái. Vị hòa-thượng đang tụ g kinh, cầm đèn ra soi, cất cao tiếng lên mà đọc m t bài thơ như sau này :

« *Đã dám to gan cứu Nguyệt-anh,*
« *Cớ chi đến gọi chốn lều tranh ?*
« *Trần kia còn nhớ cơn nguy-hiểm,*
« *Trang nọ chưa quên sự chiến-tranh.*
« *Đêm tối đạm trường liều dảo bước,*
« *Quan-quân bao kẻ đuổi theo mình.*
« *Bất nam bất nữ là ai đó,*
« *Có phải Sơn-đông Thường-vạn-[thanh ?* »

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

gẫy ấy mà trình. Những người ấy lại phải đem theo thân-thuế-cri và căn-cước-chỉ, người đi theo cũng vậy.

Khoản thứ năm. — Miễn thứ ba gọi là miễn (Tự-do hành-động) chẳng hạn người nào đều cho tuân chiếu hiện hành luật-lệ tới đó mà khai khẩn và thương-mại.

Khoản thứ sáu. Người nào không tuân theo thể-lệ đã nói ở mấy khoản trên, chiếu luật ngũ trị đã đành, lại phải chiếu theo hiện hành luật-lệ, hoặc tạm thời, hoặc vĩnh-viễn đuổi ra khỏi địa-hạt đã định trong khoản thứ nhất của nghị-định này.

Khoản thứ bảy. — Quan quản-đốc tòa Kiểm-sát, các quan công-sứ Đông nai-thượng-tỉnh, Kontum, Phanthiết, Phan-rang, Nha-trang, Sông-cầu, Qui-nhơn, Quảng ngãi, Faifoo, Thừa-thiên, Quảng-trị và Darlac, chiếu theo nghị-định này án p ẫn mà thi hành.

Dân Mọi chết đói. — Vì năm nay mất mùa giá gạo mỗi ngày mỗi cao, các thứ hoa lợi k ác như là khoai, sắn, bắp đậu cũng đều mất hết.

Các miền thượng-du dân Mọi dùng vật t ực mà đỡ đói c ẳng phải như ta, mùa nào có thứ hoa lợi gì chúng đều dùng đỡ đói được cả. Năm nay các miền thượng-du Quảng-trị, Thừa-thiên dân Mọi chết đói rất nhiều, có lẽ muôn người đi đời nhác ở các miền ấy về thuật chuyện rằng những người Mọi chết đói nhiều lắm, vì họ không có vật ăn, phải vào rừng đào những củ nâu mà ăn, ăn rồi bị say mà chết, hoặc những người kiếm trái cây và lá cây mà ăn tham rồi phải chết cả.

Ở miền hạ-du là gạo tuy thua mà dân vẫn no đủ như thường, so với năm Dậu cách vài mươi năm nay gạo mỗi quan 6 lon mà dân đã chết nhiều lắm, nay mỗi quan 10 lon vuốt mà chẳng thấy ai chết đói. Xét ra có sao đói kém mà dân chẳng chết là do bởi sự khai thác kinh doanh mỗi ngày mỗi đông n iều, nhưt là sự vận tải tiện bộ thì đỡ được nỗi cơ hoang nhiều lắm. Xứ Mọi chẳng có các điều ấy, dân man nào ở m n nấy, đường sá lắm khi tắt nắc, sự chuyên chở rất là khó khăn, cho nên mất mùa thì phải chết đói. Nghe thấy thế thật là thương tâm thay, ước ao rằng sự cứu hoang ở các miền Mọi sẽ được quan trên lưu ý thì cũng là một việc nhân-phúc lắm vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-NGÃI

Sét đánh. — Ngày mồng 2 vừa rồi, giữa buổi chiều, trời đương nắng ráo, nồng nực, bỗng dưng nổi cơn dông tố áo-ào, mưa lòa, chớp dậy, bốn phương đen nghịt, sét đánh chết mất ba mạng ở làng Hậu-cối về huyện Bức-phố. Hỏi ra mới rõ rằng ba người này là thợ nấu đường, chòi nấu đường ở giữa khoảng đồng không, mấy tên thợ ấy lo nấu đường cả ngày lửa cũi nóng nực lúc xong việc, dắt nhau ra tựa gốc cây đa chực hóng mát và nghỉ mệt, rồi thay cơn dông đổ đến thình-lình, chưa kịp về đến nhà, đã bị luồng sét vô-tình danh vào cây đa, liền lụy cả ba mạng, một mạng trúng nặng c ết liền, còn hai mạng ngã-ngư thoi-thóp đâu một chập rồi cũng theo nhau chết cả. Lại cách trước hôm ấy ở về làng Chợ-chùa hạt Nghĩa-hành cũng có nhà kia bị sét đánh tắp tranh thiệt mất một mạng người nữa. Sét đánh là lẽ tự-nhiên, có chi mà đáng cho là sự lạ, thế mà lắm người dại dột nghe mấy c uyện này cho là trời đánh ma quỉ, rồi nhằm mạng người phúc-bạc; hoặc có người lại cho là những người bị đánh đó là người đại-ác vô nghĩa, vô nhân, nên trời trị tội, nếu quả có tuế thì càng hay biết dường nào! Thiên-đình mà có cái luật-pháp công minh như thế thì trần-gian này đâu lại có cái hạng người ấy ngày một sinh sản và tràn khắp ra nhiều đến thế? Chỉ khuyên đã con trong khi trời mưa chớ đại núp dưới cây cao như mấy người nói trên mà chết, vì sét bao giờ cũng rơi vào những nơi cao.

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra bệnh; như nhức đầu, đầy bụng, ăn không ngon miệng và có khi lại sinh ra sốt nữa.

Buổi sáng nên uống một viên thuốc này, thực là một thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt; thuốc này là thuốc:

PILULES DEHAUT

BỆNH LIỆT KHÍ
Cách trị lành mạnh bằng thuốc hiệu
GINATEL SYNOUSINE
Nhà thuốc nào cũng có.
HÃNG CHÁNH ở Paris, rue de Greuelle, 46

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)
Bệnh lậu (Blennorragie) thì ai cũng biết, bệnh điều-trị không khéo thì nó hóa ra một thứ bệnh nặng là bệnh kén (prostate), nghĩa là có sưng một cái bạch ở dưới bàng quang. Người bị âu đã thành ra thì thường muốn đi đại tiện mà không đi được, hay muốn đái, đau lưng, đi cũng đau người cũng khổ mà nhất là khi ngồi xe thì lại khổ hơn nữa. Khi đi đại tiện mà có cặn thì ra một thứ phân lưỡng hơi vàng vàng xanh mà cũng có khi lại đính một tý máu. Sự đó là thường bởi muốn đi tiểu tiện quá hóa sinh ra thế.

Cái chứng bệnh ấy có thể chuyển sang bệnh nặng đến nỗi ốm yếu đi và mất sinh con đi cái nữa. Xưa kia, bệnh ấy rất là khó chữa. Nhưng ngày nay chữa lại rất là dễ, ấy uống là anh có thể thuốc *Santal Monal* mà tìm cho khỏi mắc phải bệnh lậu kéo, hay những chứng bệnh khác nữa trong khi đau lậu. Thuốc *Santal Monal* này làm cao nước rồng và rất bổ, lấy vào nước nếu đi rửa lậu tức thì khỏi đau và không sợ bệnh ấy sinh ra được nữa.

Vậy thì khi mới mắc bệnh lậu phải nên dùng ngay thuốc *Santal Monal*.

Ở xứ nóng hàng bào-chế lo đầu có bán cả. 2060

TAM-TÌNH-Y-QUAN
Phố Mã-may, số 91 — Hanoi.

TAM-TÌNH-Y-TÔN
Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

Ai có bệnh nên biết hiệu « TAM TÌNH Y QUÁN » phố Mã-may số 91.

Hiệu tôi có thầy thuốc chuyên-tri bệnh cần biết đích dụng đông, hoàn tán cao đơn chế luyện tinh tế, chữa đủ các bệnh, dù bệnh nặng, bệnh nào chữa khỏi được nhiều. Xa nơi viết thư về xử bệnh, bán-hiệu gửi thuốc xuống ngay, theo cách « linh hóa giao ngân » nghĩa công qua không gửi, xin thuốc cứ cho.

Cần các thứ thuốc đặc-biệt rất thần-hiệu ai nếm chữa khỏi.

Các chứng cảm sốt ho, sốt rét, đau bụng, rức đầu, chữ tả không có bệnh-lạ, mà sốt, nói nhảm, liên miên, bất tỉnh, bệnh-nhi vàng đương, đầu-mọc, chân lạnh, thì trong đơn nói, ngay cấp, mỗi hộp 1 p.50.

Bách trực, đương mai, ba cam, trĩ, lậu, mỗi hộp 1 p.60, đều thứ 2 p.50, thuốc thứ 3 p.50.

Đàn đông nhuận, đi tinh, tiểu tinh, hoàng tinh, mỗi hộp 1 p.50, một năm 5 p.00.

Đau bụng, đau lưng, kinh niên ho lao, đờm nguyên, bế-nhi, phá thông cả trường mỗi hộp 1 p.00, một năm 3 p.00.

Đàn bà kinh nguyệt bế-tắc, huyết hư, huyết đau, khí hư, bạch đới, bệnh kinh thầy ra nhiều, chữa đau bụng, rức đầu, đau xương, không đẻ, bệnh có đẻ không nuôi, mỗi hộp hạ tử, một hộp 1 p.00.

Đăng huyết, ly huyết, lậu nước mỗi phong 0 p.30

Trẻ con sốt ho, kinh phong tuyệt tế ly, sang sán mọc, đau mắt mồng mồng, lở mắt 0 p.20, ly thuốc 1 p.00.

TAM-TÌNH-Y-QUÁN
Phố Mã-may, số 91 Hanoi
TAM-TÌNH-Y-TÔN
Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi làm cho hay ho vãi, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có công-dụng các quan Thầy thuốc chương-cuí là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết
MÁU BO

PHÀM,

một vật gì ai ai cũng lạc dụng, chắc hẳn là có giá-trị.

NHƯ,

chè NINH-THÁI của bản-hiệu cũng nhiều Ngài chiếu-cố, vì nó là thứ chè ngon hơn cả, nên các Cụ ưa-dụng cho đã lâu nay.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất cái pháp chế thuốc này chưa-con đã lâu năm, và chỉ cách nam, lại tinh-vi cẩn-thận nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm

Bệnh huyết suy bệnh gân yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng v. v

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước mỗi bữa ăn chính

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
54 phố Paul Bert Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chế-nhất, thợ nấu vẽ cũng có tiếng từ lâu giờ vậy.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những buổi giời mới nóng bức này, người ta hay sinh ra bệnh xấu máu, cùng nhiều chứng ở dấy mà ra nữa.

Thuốc Hémostyl Roussel có mùi ngưa ngưa thơm, lấy trong lộc ngưa dương sức mạnh khắc.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước, thực là một vị thuốc bổ rất khác. Những người phải dạn nặng mà nhỏ ống thuốc:

Hémostyl Roussel
AMPOULES

MỚI SANG NHIỀU

Chục xe — Nan hoa — Vòng hành
Vải cá-cuông lợp mui — Cao-xu hơm và Cao-xu đặc, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS
SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1 800 000 FRANCS
7, Boulevard Bobillot, Hanoi

MỰC HIỆU
JOLY
TỐT HƠN
Các thứ mực khác
PACHOD Frères & Cie Lyon
2050

GRANDS MAGASINS REUNIS
(HIỆU GỘP BA CÔ)
RUE PAUL BERT, HANOI

"LUXOR"

Đèn xe-đạp, thắp dầu hỏa, không dùng ống kính. Trong có máy vặn cái chiếu sáng mà kính, một kính phồng. Rất tốt, rất bền.

Mỗi cái: 45 fr., gửi recommandé

BOITE POSTALE N° 40

ÆNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酸補

J. BLANC (đệ nhất hạng bào-chế)
Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚午各呷喂没嘛體欧喫稍

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi
2099

ƯỚU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TĂNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CAY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng trong thiên-hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lực, bổ tăng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn ngon, thuốc đã lấy làm hay và thật phải ai không dâu quản đăng.

Ai ai dùng nó cũng đăng, những là người vì bịnh con cũng đâu bà hay là con nít. Thuốc có trị bịnh con nầy: tỉnh thần yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, lu trắt hao, ho cảm cảm rét rực nguy, rét hàn con trẻ trắng, rét, rét trong tì vị các bịnh đã đâu đăng chẳng hay thuốc Quina Laroche đăng.

Con nít tuyệt nay và con gái lớc đang tức cùng đến bà kẻ khi lớc sanh sáng, cũng như mấy bịnh kể trước đây đâu nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người sau ở xứ hay có thấy rét cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Cho tinh kẻ trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những bịnh kể trừ bắt mà thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng và chồng ra giảm kẻo thuốc đó rằng: Nước ngọc thanh của Thiên-thần chế ra (Liqueide de Jade) tốt tươi ngỗ con người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh tây hơn bắt thấy trong thuốc nào hàng.

Tờ khai chứng ta nói thuốc Quina Laroche thì chúng ta có đăng có vàng giấy chứng và cho cảm on của mấy người bịnh và có vàng giấy cảm ơn của quan tương ỷ khắc nông lông ta.

Bắt kì thuốc nước Quina Laroche là một cho thuốc hay lợi cho người nơi bắt thấy.

CÁCH DÙNG

Nước Quina Laroche phải uống rõ mỗi ly tốt ba ly có bão theo chai nước trọc mỗi ngày trong hai bữa ăn. Cho muốn trị bịnh rét thì mỗi một khác đồng bổ uống một ly, uống 8 ly nước cũ rét a giờ rưỡi, thì ly ly chot uống nước cũ nên giờ.

Thuốc Quina Laroche thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước sẽ mà uống cho đỡ khát.

COMAR VÀ CÔNG-TI
ông thầy thuốc thuốc hạng nhứt tại Paris.

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn